

ELOFIZETES
HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy évre ... 180 Lei.
 Fél évre ... 90 Lei.
 Egy negyed évre 45 Lei.
 Egy hóra ... 15 Lei.

Hirdetéseik
 árszabása szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyetemi
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 507.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Vállalat
 Bulvardul Regele Ferdi-
 nand I. (Jóssef tőh.-ul) 23.
 TELEFON-SZÁM 134.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Staubér József.

Szerda, október 12.

Valuta-gyógyítás.

I. A valuta problémája sokáig nem fog lekerülni a napirendről. Nem csoda, mert egyrészt minden gazdasági bajnak, másrészt a hirtelen meggazdagodásnak, a hivatalosan és nem hivatalosan kárhóztatott spekulációnak eredendő oka a valuta betegségében rejlik. Az „Aradi Közlöny” folyó évi május 19. és 20-ik számában „A valuta rendezése” című cikkemben reá mutattam annak a szükségességére, hogy a valuta minél előbb és minél hatályosabban rendeztessék. Együttal megjelölve azon utat és módot, amely nézetem szerint alkalmas a valuta rendezésére kimutattam azon, az azóta már bekövetkezett kudarcok, eredménytelenségek és gazdasági károk dacára is az illetékes és magán körökben vallott és fenntartott elvnek helytelenségét, mintha a kereskedelmi mérleg aktív vagy aktívabbá tétele által a valuta terén állandó és maradandó üdvös eredményt elérni lehetne. E helyütt újból és nyomatékosan hangsúlyozom, hogy rendezett valuta s ezzel egy idejűleg egy normális gazdasági élet mindaddig kezdetét nem veszi s nem veheti, míg a bankjegyek értéke — felhagyva a fikciókkal és illúziókkal és leszállyva a komor valóságához — a valóságnak, a pénzpiacra becstilt értéknek és vásárló képességének megfelelő leg megállapítva és ezen megállapított érték bankszerű fedezete előteremtve és e célra kijelölve nem lesz.

Az „Universul” nivós és igen komoly fővárosi napilap folyó évi október 2-iki számában „Antivalutáris politika” címen vezércikk jelent meg, melynek tartalma ösz tönzött jelen cikkem megírására. Ezen vezércikkben a valuta kérdés helyes megoldására szerintem alkalmatlan és célra nem vezető eszközök vannak megjelölve. A jelzett cikk szerint a valuta helyes megoldása a behozatalnak ésszerű megszorításában és a kivitel szabadságában rejlik azon feltétellel, hogy a leiben való fizetés is kötelező legyen vagyis röviden a kereskedelmi mérleg javításában úgy az áruk, mint a bankjegyek (leu) szempontjából. Ehhez a cikkíró azt is hozzáfűzi, hogy ugyanézen véleményét változták a pénzügyi reprezentások is, úgy a pénzügyminiszteriumban mint a minisztertanácsban és mindön megemlíti, hogy maga a pénzügyminiszter a pénzügyi reformokról a parlament elé terjesztését megelőzőleg azt a jóslatot kockáztatta meg, hogy a kivitel újabb organizációjának következményeként folyó év őszén a leu a francia frankkal al parin fog állani, szükségesnek tartja, hogy a

külföldön egy valuta ellenőrző hivatal létesíttessék azzal a feladattal, hogy a külföldön a leuval üzött baise spekuláció megszüntetése végett a megfelelő rendszabályokról gondoskodják. A cikkíró szerint a kívánt és várt eredmény azért nem következett még be mert egyrészt a behozatal ésszerű megszorítása nem történt meg, másrészt a kivitel szabadsága helyett a kivitel monopoli zálva lett.

Nem lehet és magam sem tudok egyszerűen és könnyelműen átsiklani komoly oldalról jövő, bel és külföldi pénzügyi tekintélyek, pénzügyminiszterek és más pénzügyi faktorok véleménye fellett, de a reális tények szemlélése és a valuta betegség okának ismerete mellett mindenki vel szemben megmaradok azon véleményemnél, melyet jelen cikkem be vezető részében megjelöltem. Az export és import helyes szabályozása vagyis a kereskedelmi mérleg javítása az áruk és a bankjegyek terén, valamint a helyes deviza politika a valuta betegségé

nek nem gyógyszerrei, Ezek az egészséges valuta szabályozói és biztosító szelepei, melyek megóvják a jó és egészséges valutát még az árnyalati értékcsökkenés től is. A beteg valután azonban azok csak látszólagosan és csak átmenetileg könnyítenek, de gyógyulásra nem vezetnek. Hiszen az elromlott gépre hiába alkalmazuk a legkiválóbb regulátort és biztosító szelepeket, a gép mégsem működik, — magát a gépet kell megjavítani. Ettől eltekintve a kereskedelmi mérleg javítására alapított gyógyítási mód reális alappal nem bíró feltevéseken alapul, ilyen feltevés, hogy az a külföldi állam, ahová exportálunk, nem rendelkeznek azzal a kereskedelmi és pénzügyi élelmességgel, amellyel mi. — hogy nem figyelne arra, hogy — ha már bizonyos árukban a mi behozatalunkra kényszerül — ezt egyéb módon ne ellensúlyozza és tétlenül nézze, hogy az ő valutája a miénkkel szemben hátránysabb helyzetbe kerüljön.

Dr. Dénes Jakab.

Nyugatmagyarország fél a bolsevizmustól

(Sigray főköormánybiztos nyilatkozata egy angol lapnak.)

LONDON. A Times tudósítója felkereste gróf Sigray Antal nyugatmagyarországi főköormánybiztos, aki a következő nyilatkozatot tette:

— A magyar kormány, hogy eleget tegyen a békeszerződésnek, a nagyhatalmak felszólítása következtében október 3-ra teljesen kiürítette és a soproni tábornoki miszsióznak átadta Nyugatmagyarországot, noha Ausztria eddig semmi garanciát nem adott arra nézve, hogy a békeszerződésben megállapított kötelezettségeit teljesíti. A nyugati megyékben a felkelők jelenléteért és működéséért nem terhelhető a magyar kormányt. A kormány mindent megtett, hogy a felkelők szervezkedését megakadályozza. Eleinte csak kevesen voltak a felkelők. Így például Pinkafőnél 22 felkelő vert vissza 200 osztrák csendőrt. Ágfalvánál pedig 100 felkelő utasított vissza 500 osztrák csendőrt, rendőrt és pénzügyőrt. Ma a felkelők száma már több ezerre rug, amennyiben a lakosság folyton nagyobb számmal csatlakozik a fegyveres ellenállásra.

A Times levelezője, aki Felsőőrött felkereste a felkelőket s az ott uralkodó fegyveremről és rendről a legjobb benyomásokat szerezte, megkérdezte gróf Sigrayt,

miként képzei el a megoldást. A főköormánybiztos a következőképen válaszolt:

— Érthető, hogy az antant hatalmak ragaszkodnak a békeszerződés keresztülviteléhez. A helyzet azonban lényegesen megváltozott, mert Ausztria jelenlegi formájában életképtelen: amire a legjobb bizonyosság Ausztria mostani pénzügyi katasztrófája. Nyugatmagyarország lakossága főleg ettől az összeomlástól és a nyomában máris fenyegető kommunizmustól való félelmében ragadott fegyvert. Habár a magyar anyaország hoz való hűséges ragaszkodása tagadhatatlanul nagy szerepet játszik a mozgalomban, mégis az önfentartás ösztöne az, amely a végsőkig fokozza az ellenállást. Az egyetlen megoldás az, hogy a lakosság önmaga határozzon sorsa felett. Ha a kérdést fegyveres beavatkozással kívánják megoldani, a középeurópai konflagráció csak nehezen lesz elkerülhető.

Fiume új körmánya, Róma. Fiuméből jelentik: Az alkotmányozó gyűlés összehívása után megalakult az új kormány Zanella Richárd elnöklésével, aki átvette az ügyek vezetését. A külpolitikát is maga Zanella intézi. A kormány programja az, hogy Fiume köztársaság ápolni kívánja Olaszországgal és Jugoszláviával a jóbarátságot.

Nem szabad csatlakozni (Franciaország fegyveresen beavatkozik.)

PÁRIS. A francia lapok azt írják, hogy Franciaország sohasem engedné Tirol csatlakozását Bajorországhoz, vagy épenséggel egész Ausztria csatlakozását Németországhoz. Franciaország fegyveresen avatkoznék be, ha ilyen formában megbontanák a középeurópai egyensúlyt. Ugyanezt tenné Franciaország, ha Ausztria egyesülne Magyarországgal. A francia közvélemény hozzájárult a versaillesi békeszerződés gazdasági részének liberális interpretálásához, de nem járulna hozzá ahhoz, hogyha meg akarnák semmisíteni azokat a politikai állapotokat, amelyek az európai békét biztosítják.

Róna szinigazgató lakása.

(Kilakoltatják Radó Kálmánékáé.)

Érdekes ügyet tárgyalt ma délután a lakás bérbeadó bizottság, amely elé meg volt idézve Róna Dezső szinigazgató és felesége Horváth Mici, a másik fél részéről pedig megjelent özv. dr. Radó Károlyné. Egy harmadik fél is érdekelve volt a tárgyaláson: Jorgovitz Kornélia. A dolog úgy kezdődött, hogy Róna Dezső szinigazgatónak a lakáshivatal kiutalt a Bulvardul Dragalina (Apponyi körút) 5. szám alatt egy lakást. Az öt szobás lakásból azonban özv. dr. Radó Károlyné két szobát rekvizitált. Róna igazgatónak kellemtelen volt a dolog részben azért, mert butorait a megmaradt három szobában nem tudta elhelyezni, részben pedig azért, mert özv. dr. Radó Károlyné és Radó Kálmáné született Deutsch Jozefin bérlő a két szobát. A bérlők rendkívül ideges természetűek úgy, hogy civakodásukkal igen gyakran zavarták Rónák éjszakai nyugalmát. Róna Dezső kérte a lakáshivataltól, hogy lakoltassa ki Radókat, mert neki a lakásra szükség van és mindjárt megfelelő lakást tudott ajánlani Radóknak a Strada Consistoriului (Battyhányutca) 39. szám alatt. A lakáshivatal ki is utalta Radóknak a telajánlott lakást, de Radóknak a lakás nem konveniált és nem voltak hajlandók odaköltözni. A Strada Consistoriului 39. szám alatti ház tulajdonosa, Jorgovitz Kornélia szintén kérte, hogy utalják ki számára a saját házában a Radóék részére

már kiutalt lakást és ezért ő hajlandó a Strada Romanului (Zrinyi utca) 5. szám alatt két szobás lakást cserébe adni. Ezek voltak a tárgyalás alapjai. Az érdekelt felek megjelentek a bérbeadó bizottság előtt és elmondották panaszukat. Radóné természetesen most sem akart kiköltözni a Rónák lakásából. A bizottság a panaszok meghallgatása után a kövekezőképen döntött: Jorgovitz Kornéliának ama kérése felett, hogy beköltözhessek az özv. dr. Radó Károly né részére kiutalt lakásba, a bizottság nem illetékes dönteni, mert már a lakáshivatal döntött a kérdés felett. Róna Dezső kérését pedig átteszi a lakáshivatalhoz azaz, hogy hajtsa végre saját határozatát, amely szerint Róna Dezső lakásából ki kell költözniök Radóéknek a részükre kiutalt Strada Consistoriului (Batthányi utca) 39. számú házba.

Öngyilkos szinigazgató.

(A hitlen hősszerelmes szöke.)

Timisoaran nemrég német szin társulat vendégszerepelt, amelynek igazgatója Günther Ida asszony volt. A szin társulat timisoarai vendéjátéka alatt nagy nehézségekkel küzdött, s a szinigazgatót minden oldalról szorongatták a hi telezők. A társulat működését nagy deficittel fejezte be s a szinészek csak úgy utazhattak el, hogy egy bizottság bocsátott rendelkezésekre pénzt. A német szin társulat most Erdélyben játszik. Ma azt a jelentést kaptuk, hogy Günther Ida asszony *agyonlőtte magát*. Tettét, mint értesülünk, nem az anyagi gondok miatt követte el, hanem főként azért, mert Friedl Károly társulatának hősszerelme se, akihez az igazgató asszonyt gyengéd kötelekék fűzték, egy másik szinésznőt boldogított kegyelvel és meg is szökött vele.

A kórház tolvaja.

Az aradi kórház igazgatósága feljelentést tett a rendőrség-nél, hogy e hónap 3-ról 4-re virradó éjszaka megszökött a kórház-ból Hajós József, akit a rendőrség adott át a kórháznak ápolásra. Ha jó kórházi ruháját is magával vitte, mely a kórház tulajdona. A Deteschán csoportbeli Wagner de tektívnek 4-én sikerült Hajóst elfognia, de az ellopott kórházi ruhát már nem találta meg nála, mert azt eladta Tomka János-nak. Tomkáné ellen orgazdaság büntetvéért megtették a feljelentést az ügyészségen. Hajóst, mivel beteg, a kórháznak adják át azaz, hogy felgyógyulása után a királyi ügyészségnek adandó át. Ha jó lelkét még egy csomó lopás is terheli. Különbösen abba a hattagu bandába tartozott, melyet különböző lopásokért a múlt hetekben fogott a városligethen az aradi rendőrség.

Elkommunizált házbérek. 26 milliót kaptak vissza a postai háziurak.

BUDAPEST. A tanácsközlár saság egyik első ténykedése volt hogy köztulajdonba vette az egész ország területén levő bérházakat s beszede a jövedelmeket. A szociális termelés népbiztossága az Orsz. Lakásbizottságot jelölt meg ama szervnek, amely a lakóházak felett az ugynevezett gondnok, teendőket látta el. Az átalakítás és építkezési munkálatok felett az ipari központok diszponáltak. A proletárdiktatura bukása után a polgári kormány kijelentette, hogy a tanács kormány tényeivel semmi közös séget nem vállal és 1919 szeptember 13-án elrendelte a volt Országos Lakásbizottság vagyon és ügykezelésének felszámolását és ennek lebonyolítására bizottságot nevezett ki.

Ez a bizottság megkezdte működését a felszámolást és tárgyalásra elkészítette a nála bejelentett igényeket és csoportosította. Az Országos Lakásbizottság vagyonát a felszámolással szemben támasztott igények csődszerű eljárás során fognak kielégítést nyerni. Akinek jogos igényét elismerik, egyenlő százalékban nyernek a rendelkezésre álló pénzből kielégítést: az iparos, a háztulajdonos és mindaz, akinek igénye van.

Egyéni cégek, iparosok, akik a proletárdiktatura idején elrendelt munkákat végezték, a budapesti ingatlantulajdonosok ellen eddig 1.913.782 korona igényt jelentettek be. A proletárdiktatura idején alatt működő különböző ipari központokat elszámoló bizottságok az egyes ingatlantulaj-

donosok ellen 15.978 tételben 23.633.533 korona igényt jelentettek be. Az Országos Lakásbizottság felszámolandó vagyontömege ellen különböző cégek, Budapest székesfőváros, magánosok eddig 325 tételben 23.081.890 korona 70 fillér igényt, a budapesti ingatlan tulajdonosok és már harmadik személyek ellen az Országos Lakásbizottság felszámolandó vagyontömege 6913 tételben 13 millió 354.203 korona igényt jelentett be, úgy, hogy a bizottság összesen 25.200 letárgyalandó igényt bírálásokor kell megindokolt határozatot hoznia és ezek a különböző igények összesen 62 milliót tesznek ki. A proletárdiktatura idején köztulajdonba vett bérházak lakbéreiből a kommunizmus bukásakor 36 millió korona volt a Postatakarékpénztárnál az állami házbérszámla címén elhelyezve, a vidéki pénztintézeteknél 2 millió 500.000 korona, vagyis összesen 38 és fél millió korona összeget kell a bizottságnak a magyarországi háztulajdonosok közül be nem jelentett, de hivatalból figyelembe veendő igényei ki elgítésére felosztani. Mindent összevéve pedig a felszámoló bizottságnak 100.500.000 koronát ki tevő összeg fölött kell diszponálnia. A bizottság jelentést tett, amely szerint 1921 szeptember hó 1-ig az ingatlantulajdonosoknak a proletárdiktatura alatt elvett házbérvédelméből azok adókönyvi számlájára összesen 26.043.095 koronát fizetett vissza s ezzel elgítette ki az ingatlantulajdonosoknak hivatalból figyelembe veendő igényeit.

Irodalom és művészet.

* A színház heti műsora. Szerda: Szerencsetánc. (B. bérlet.) Csütörtök: Az egér. (C. bérlet.) Péntek: Új betanulással először: Koldusdiák. (A. bérlet.) Szombat: Koldusdiák. (B. bérlet.) Vasárnap d. u.: A piros bugyellár. Este: Koldusdiák. (C. bérlet.)

* Az egér. Pailleron az Ahol unatkoznak szerzőjének legszellemesebb vigjátéka. Az egér kerül színre holnap, csütörtökön (C) bérletben teljesen új betanulással először. A darab a Koldusdiák operett bemutatója miatt csupán egy estére van kilúzóva és a Koldusdiák után ismét műsorra lesz tűzve. A főszerepeket Mágory Mici, Csige Bösge, Harmath Józsa, Kiss Mariska, Csigaházy Etel és Sipos Zsigmond játsszák.

* Koldusdiák. Negyven évvel ezelőtt került először színre Budapesten és még az évben (1881-ben) Aradon is. Akkor a főszerepeket a következők játszották: Budapesten: Simon — Blaha Lujza, Laura — Hegyi Aranka, Broniszlówa — Pálmay Ilka, Ollendorf — Solymossy Elek, Enterich — Kassai Vidor, Jan Janicky — Vidor Pál, Aradon (1881-ben): Simon — Liphay Lóra, Laura — Rónaszékiné, Broniszlówa — Spányi Lenke, Ollendorf — Tiszai Dezső, Enterich — Rónaszéki, Jan Janicky — Halasi Béla. Aradon (most): Simon — Horváth Mici, Laura — Halmos Mici, Broniszlówa — Szeghő Lili, Ollendorf — Inke Rezső, Enterich — Faludy Károly, Jan Janicky — Szabó Béla. Nagy szenzáció volt negyven évvel ezelőtt Millöcker búváros zenéje kedves, mulattató szövegével és nem vesztett négy évtized után e kiváló darab semmit. Az előadást igyekeznek a szereplők, rendező, karnagy teljesen méltóvá

tenni a nagy szerzőhöz. A darab bemutatója pénteken lesz.

* Piros bugyellár. Vasárnap délutáni előadására jegyek már válthatók a pénztárnál.

* Német-zsidó művészek Aradon. Keddtől kezdve a nyári szinkörben lép fel az első bécsi zsidó társulat. A társulat nem héberül hanem német zsidóul játszik, eddig mindenütt ahol megfordultak nagy sikerük volt, jelenleg Timisoarán játszanak zsufolt házak mellett, nagy sikerrel. Jegyek ezen előadásokra a téli színház: pénztáránál holnapról kaphatók.

MOZI * Kurtizánok második része az Apollóban. Aki a Kurtizánok első részét megnézte, különös várakozással tekintett a második rész elé. Felcsigázott várakozással a szépek, érdekesnek a finomnak egy egészen újszerű megalkotását remélte és — nem csalatkozott. A Kurtizánok második része mindenképpen méltóan sorakozik azon filmek mellé, amelyeket a modern filmgyártás csodáinak szokás nevezni. Balsac világhírű regénye a legmegfelelőbb felfogásban a legkiválóbb berendezésben került filmre s így a külön regény hatásai csak fokozódtak a fehér vásznon. Morel, aki mint Montoro apát a legkiválóbb körökben otthonos, nem szakítja meg érinkezésével a Lánca tagjaival sem. Hol mint Montoro apát, hol meg mint betörő király szerepel. Gyámoltja pedig hallatlan kölkező életét él. Hogy Montagnads kölkezéseit fedezni tudja, bezárja a Lánca tagjait, azonban majdnem pórul jár, mert az egyik kiszabaduló bandita felismerni véli az apátban Morel-t és csak nagy rábeszélés által lehet tévedéséről meggyőzni. De a rendőrség más útról is nyomon van a nagystíli bandita felkutatásában, azonban

Morelnek egy szenzációs ötlettel sikerül a köréje szoruló gyűrűből kibujni, az egész rendőrséget falhoz állítani. Gyönyörű győzelmet arat tehát a rendőrségen és ez annyira megnöveli önbizalmát, hogy egy csinyt készít elő, amelytől egész Páris remeg. A szenzációs sláger szerdán és csütörtökön marad az Apolló műsorán.

* „Tosca” az Urániában. Puccini világszerte bejáratott operáját mutatja be szerdán filmrendezői alakjában az Uránia. Az opera remek szövege igen alkalmasnak bizonyult a filmre rendezésre, mert a film mindezeig nagy sikereket aratott. A film szüzése azonos az opera szövegével s így minden ismerletés feleslegesnek látszik. A forró olasz légkör, amelyet Puccini szenvedélyekkel telített zenéjével interpretált, itt a szereplők kiváló művészete által domborodik ki. A főszerep nehéz és művészi szempontokból oly sokat megkövetelő alakítását a filmvállalat Francesca Bertinire bízta, akinek művészete biztosíték arra, hogy a darab a megfelelő lejátszásban kerül a közönség elé. A kép, amelyet a saját zenéje kíséretében ad elő az Uránia, minden érdeklődést kiérdemel és előreláthatólag oly élvezetet fog nyújtani, amilyenben nem minden nap van része a közönségnek. Szerdán és csütörtökön vetíti az Uránia.

Kubelik hajó szerencsétlensége.

(A művész elmondja az összeütközést.)

A világ sajtóját nemrég bejárta a hír, hogy Kubeliket, a világhírű hegedüvirtuózt hajó szerencsétlenség érte. A Daily Telegraph most részleteket közöl a szerencsétlenségről, nevezetesen a „Jean Breydel” postagőzös és a „Saina” norvég hajó összeütközéséről. Kubeliket Londonba való megérkezése után nyomban megröghanták az újságírók és kénytelen volt az összeütközésről egyes momentumokat elmondani. Eppen a kabinjában tartózkodott és Balzac egyik regényét olvasta. Egyszerre lármát hallott és rohanó embereket látott, akik kétségbeesve hadonásztak a kezükkel. A tengeren sűrű köd terpeszkedett. Mindenki tudta, hogy összeütközés fog történni, csupán az volt a kérdés, hogy melyik hajó fog elsülyedni.

— Ha a mi hajónknak ötven lépésnyi előnye lett volna, mondtam Kubelik, aligha mondhatnám el önöknek ezeket a dolgokat, mert a Saina éppen azon a helyen ment volna neki hajónknak, amelyen én tartózkodtam. Az összeütközés pillanatában első gondolatom a hegedü volt, hiszen az ember esetleg meg tud menekülni, de a hegedü menthetetlen. Hangszeremet mentővel láttam el, ámbar nem adtam fel a reményt, hogy a veszedelem nem is oly nagy. Az összeütközés kissé hatott rám. Egyébként rémes látvány tárult elém. Nem tudtam végignézni a sülyedő norvég hajót.

Egy asszony, aki ezer új ruhát csináltatott magának Párisban.

Angliában is sokan vannak, akik a kensingtoni muzeum világhírű dinoszauruszát még nem látták, de bizonyára senki sincs Angliában, aki ne ismerné Smith-Wilkinsonét. Ma ő Anglia leghíresebb asszonya, aki miután visszatért Párisból, büszkén jelentette ki magáról, hogy meghódította a női divatok fővárosát. Hat hét alatt Párisban egymillió font sterlinget költött el és ezt hiteles számlákkal tudja igazolni. Igaz ugyan, hogy az egymillió font sterlinget nem mind ruhára költötte, de erre is hatalmas összeg jutott. Természetes, hogy ennek a horribilis vagyonnak nagyrészt ékszerre költötte. Smith-Wilkinson asszony, aki többek között megvásárolta a Romonovok koronáját 630.000 font sterlingért, a Shrewsbury-gyöngyöket 100 ezer font sterlingért. Ruhákra mindössze véve csak 32.000 font sterlinget adott ki hat hét alatt, kalapokra pedig 16.000 font sterlinget. Gombok helyett az angol milliárdosnő nagy gyémánszemeket foglaltatott a ruhájába és ezeknek ára 100.000 font sterling volt, 5000 font sterlingbe került automobiljának kárpitozása és 3000 font sterlinget jutalott jótékony-célra.

A szállóbeli költségeket föl sem említi Smith-Wilkinsoné kimutatása, pedig az is hatalmas összeget jelenthetett, mert férjével együtt a legdrágább hotelben lakott és természetesen — fejedelmi lakosztályban, ahol állandóan terített asztal várta őket és barátjaikat.

Párisi tartózkodását használta föl a modern női Krözus arra, hogy fogait rendbehozassa, ami alatt az értendő, hogy metszőfogába gyémántokat helyeztetett és így joggal elmondhatja magáról, hogy fogai lüdüklők és mosolya káprázatos.

Ami pelig toifettejeit illeti, Párisból hozta magával spanyol charmeuse-t, a mely kanarisárga színű és köpenye is sárga csipkéből készült, akárcsak kalapja, amelyet 75 bázemmagyású igaz gyöngy fog körül. Orosz ruhát is hozott magával, amelyet perzián szőrmével szegélyeztek a párisi divatmesterek és ugyanilyen szőrméből való sapkája és karmanbyuja.

De természetesen, hogy fehérróka- és kékrókaszőrmét is beszerzett az angol multimilliomosnő és hogy fekete jais kalapja is van, 12 paradicsomnadártollal, melyek közül mindegyik 2000 font sterling. A csincsilla-köpenye pedig, akárcsak hermelinköpenye, 8—8000 font sterlinggel apaszította csekkszámláját.

A milliárdos divathölgy férje boldogan és büszkén mutatta be felesége ruháit, amely kerekszám ezer toifettejével valószínűségi divatkiállításnak is beillik, az angol riportereknek. Egyébként ő már a harmadik férje Smith-Wilkinson asszonynak és nem az ő munkásságának eredménye az a rengeteg vagyon, amelyből ilyen toifetteszámlákra is telik. Felesége a háború alatt nagy spekulációkba bocsátkozott és így szerezte — egyenest elképzelhetetlen nagyságu — vagyonát. Nálunk azt mondanák, hogy: kis molett, piros-pozsgás arcú asszonyka, bár 58 esztendő. Igaz ugyan, hogy ő csak 46-ot vall be. A férje azonban, aki daliás ifju, most töltötte be 24-ik esztendőjét és ő volt a királyi gránátosok legdélcegebb tisztje. Valószínűleg ennek köszönheti, hogy a modern női Krözus reávetette szemét és nem annak, hogy alig két év előtt is még — jótékony célra — apró tengeri kagylókkal díszített erszényeket készíttetett, szórakozásképpen.

Szerbia ki akar válni a kisantantból

(Mi történik Bécsben? — Az osztrákok szövetkeznek a csehekkel.)

BÉCS. Az *Abend* jelent: A magyar veszedelem még mindig igen komoly. Ha legközelebb sem lesz fordulat, akkor tartani kell attól, hogy a felkelők átlépik a határt és megkísérik a Bécs felé való előnyomulást. Céljuk a monarchista Ausztria Magyarország feltámasztása. Ha a velencei konferencia a magyaroknak nem hoz gyors sikert, a felkelők nagyobb előretörése várható. Alsóausztria a felkelőkkel szemben teljesen védtelen. A felkelők számára nézve messze felülhaladják Alsóausztria védőrségét.

A veszély elhárítására az egyik eszköz az lehetne, hogy a republikánus lakosságot, de elsősorban a munkásságot felfegyvereznék. A másik az, hogy a csehekkel paktumot kötnének a felkelők betörésének esetére. A csehek szívesen látnák az Ausztriával való együttműködést, de a magyarokkal szellemi szövetségben álló keresztényszocialisták e tekintetben elutasító magatartást tanúsítanak. Kényszeríteni kellene őket a Csehországhoz való támaszkodásra, mert ha nem teszik meg, Ausztria a magyar tervek játéka lesz és akkor itt lesz az igazi monarchikus

veszély. A keresztényszocialisták pedig épen ezt akarják.

BÉCS. A külföldet olyan hírek járták be, melyek bécsi utcai harcokról, felfordulásról és forradalomról beszéltek. Ezek a hírek a kritikus napnak október 10-ét jeleztek. Ezzel szemben megállapítható, hogy Bécsben nyugalom van. Eddig semmi sem történt, ami ez ellen szólna. A kormány ennek dacára minden biztonsági intézkedést megtett. Illetékes helyen megcáfolják azt a hírt, mintha a munkás sportegyletek fel lettek volna fegyverezve.

Befejeződtek a vagyonadó tárgyalások.

(Nem közlik a részleteket a nyilvánossággal.)

Ma délután két órakor fejezték be az aradi királyi pénzügyi igazgatóságon a hadijövedelem, nyereség és vagyonadó kivétó bizottságok működésüket. Az Aradi Közlöny munkatársa ma kérdést intézett Incédy Ákos pénzügyi titkárhoz, hogy egyesekre mennyi adót vetettek ki. Incédy Ákos kijelentette, hogy egyelőre még nincsen módjában az adatokat a nyilvánossággal közölni.

A pénzügyigazgatóság második omeletén lévő helyisége néhány hét óta leírhatatlan mozgalmasságnak örvendett. Arad kereskedői, vállalkozói, vagyonos emberei egymás után adták itt egymásnak a kilincset. Az előszobában mindegyik elszirta bánatát a többi várakozónak. Csak ritkán nyílt az ajtó és olykor-olykor megjelent egy-egy kipirosodott arcú ember. Legtöbbször mosolyogva, mert már tud esett a szörnyű kimagyarázkodáson. Belső ünnepélyes csendben, valami véstörvényességekhez illő komolysággal ültek körül az asztal a bizottság tagjai. Künn az előszobában egy kisasszony írt. A megidézett felek, valamennyien szóba ereszkedtek vele és kedves bizalommal érdeklődtek, hogy van e kilátásuk rá, hogy elengednek valamit magas adóikból.

Kedves epizódok történtek a hosszas tárgyalások során. Egy aradi dúsgazdag kereskedő állt a bizottság előtt. Már künn az előszobában kezdte a sirást. A kisasszony nevetve figyelmeztette, hogy ráér ott benn sirázkodni. Végre nagynehezen beament. Több mint egy óra hosszat adta elő sé-

relmeit. Tízezer lei adót irányoztak elő.

— Hát miből fizessem ki ezt? Hiszen egész évben nem jövedelmez ennyit az üzletem. Tetszik érteni kérem. Nekem több adósságom van, mint amennyit a vagyonom ér s napok kérdése, amikor csődöt kérnek ellenem.

A bizottság kiküldte a kereskedőt és azalatt megtárgyalta az ügyet. A kereskedő künn az előszobában izgatottan támaszkodott neki az ajtónak és hallgatóni próbált. A kisasszony leintette, mire szegyenkezve ment tovább. Kinyílt az ajtó. A bizottság meghozta a döntést. Ötezer lei adót kell fizetnie a kereskedőnek. Elnevette magát és kijelentette, hogy belenyugszik a döntésbe. A bizottsági tagok dühösen állapították meg, hogy ugylátszik túlságosan enyhén ítélkeztek. Künn a kereskedő rágyújtott egy trabukóra és könnyedén szólt a körülállókhoz:

— A mai nap is jól kezdődik. Kerestem ötezer leit. Egy óra alatt ez is megteszi.

A kisasszony nevetve mondta a következő félnék: — Magának is azt hiszem pechje van. Nem hiszem, hogy a bizottságnak most engedékeny hangulata legyen.

Egy öreg özvegyasszony követte. Háromezer leit vetettek ki rá. Biztosan tévedés — mondta sirva. Hiszen alig tudok megélni. Igaz, hogy házam van, de ez nem jövedelmez semmit. A lakók nem fizetnek annvit amennyibe a renoválás kerül. A gyermekeimet is neveltetni kell. Nagyon nehéz az élet.

A bizottság kiküldte az uriaszszonyt. Néhány perc múlva ismét behívták, hogy kihirdessék előtte a döntést. A bizottság az összes adóját elengedte az özvegyasszonynak. Az uriaszszony most már örömeiben sirni kezdett és mikor a bizottság feltette előtte a szabályszerű kérdést, hogy belenyugszik e a döntésbe, örömmel adta a szokatlan feleletet, hogy: Belenyugszom. Ma délelőtt körülbelül husz adózóval végzett az I. számú bizottság és ezzel befejeződött a vagyonadó kivetésének hosszas és fáradságos munkája.

Kalmár Laci temetése.

Hogy mennyire szerették Aradon elhunyt kollégánkat, a kedves, mindenkor szolgáltrákész *Kalmár* Lacit, igazolja az az osztatlan részvét, amely ma délután végement temetése alkalmával megnyilvánult. Már jóval két óra előtt nagyszámu gyászoló közönség gyűlt egybe a gyászház udvarán. Két órakor, amikor dr. *Vágvölgyi* Lajos főrabbi megérkezett, már szorongásig megtelt a tágas udvar. Ekkor kezdődött gyászmával és a templomi énekgyászdalával a temetési szertartás. Utána dr. *Vágvölgyi* Lajos főrabbi mondott költői szárnyalású gyászbeszédet, amelyben elhunyt kollégánk kiválóságait méltatta. A mindenkit megható gyászbeszéd után az Erdélyi és Bánáti Ujságitrók Szövetsége nevében *Falus* Lajos, az *Aradi Hírlap* szerkesztősege nevében pedig dr. *Deutsch* Izso mondott bucsubeszédet. Végül a városi színház tagjai elénekelték a „Miért oly borús” kezdetű megható gyászdalt és a színházi zenekar gyászdalt adott elő. Ezután a koporsót kivitték a gyászkocsra és a hosszú temetési menet megindult a zsidó temető felé, ahol örök nyugalomra helyezték az oly fiatalon elhunyt *Kalmár* Lacit.

A sógornó üzlete.

(Érdekes ügyek a bérbeadó bizottság előtt.)

A lakásbérbeadó bizottság Orezeanu táblabíró elnöklété alatt ma tartotta első ülését, amelyen lakáskiutalások iránti kérelmek felett is döntött a bizottság. A tárgyaláson hatvan fél jelent meg. A felek körülbelül husz-huszonnégy ügyet képviseltek. Az első ügy, amely felett a bérbeadó bizottság döntött, *Turánszky* Miklós, az Aradi Központi Takarékpénztár tisztviselőjének ügye, akinek a Strada Tudor Vladimirescu (Dobó utca) 3. szám alatti lakására abban a hitben, hogy *Turánszky* repatriáltja magát, hatan pályáztak. Ugy *Turánszky*, mint a hat lakáspályázó megjelent a tárgyaláson. A pályázók elmondották, hogy biztos tudomásuk van arról, hogy *Turánszkyék* repatriáltják magukat Magyarországra. A bizottság megállapította a repatriáló hivatalban, hogy *Turánszkyék*nek nincs ott repatriálási kérvényük és ezért elutasította a hat pályázót. Ezután kisebb ügyek kerültek sorra, majd estefelé a

— Iskolamegnyitás. Amennyiben az egészségügyi főfelügyelőségtől újabb rendelet nem érkezett, így az iskolákban az előadásokat október 15-én megkezdik. Szombaton a beiratásokat folytatják. Vasárnap reggel a tanulók a szokásos megnyitói istentiszteletre mennek és 17-én hétfőn reggel kezdetét veszi a rendes tanítás. *Moldován József*, tanfelügyelő.

— Filos a magyar szó. Belgrád. A hadügyminiszterium rendeletet adott ki, amely megtiltja a tiszteknek, hogy német, olasz, de különösen magyar nyelven beszéljenek.

— Hof van Duim, a sikkasztó? Bécs. Tegnap még Budapesten keresték a milliárdokkal bolygó hollandit, ma már azt a hirt terjesztették, hogy valaki Amsterdamban beszélt is vele. A rendőrségen nem tudnak semmi biztosat. De azt valószínűtlennek tartják, hogy Amsterdamban van, mert arról a hollandi rendőrség már hirt adott volna. Noha ez úgy jogi része is rendezetlen kisére, mert a hitelezési családok tekintetében Ausztria és Hollandia közt nincs világszonossági szerződés, ha saját állampolgáraikról van szó. Egyelőre azonban nem kell, hogy a károsultak feje emiatt fájjon, mert még a nyomok is hiányoznak, a melveket bottal ütni lehetne.

— Jótékonyági egyesületek alapszabály-jóváhagyása. A prefektúra felszólítja azokat a jótékonyági egyesületeket, melyek még nem küldötték be alapszabályaikat jóváhagyás végett, hogy ezt mielőbb tegyék meg. A következő egyesületek vezetősége pedig mielőbb lépjen érintkezésbe a prefektúrával: Tuberkulózis Elleni Küzdelem Aradi Egyesülete, Aradi Kossuth Lajos Tervekezési Egylet, Első Aradi Betegsegélyző és Tervekezési Egylet, Aradi Murkaképtelen Segély „Bur” Asztaltársaság, Reuniunea pt. Ajutorarea Meseriasilor, Reuniunea de Ajutorare in Caz de morb si de inmorantare a cetatenilor din Arad. Ez utóbbi egyesületnek az elnöke jelenleg szűrgősen, mert az alapszabályokban módosítást kell eszközölni.

— Menekült tudósok kongresszusa. Prága. Hétfőn nyitották meg Prágában az Oroszországból menekült tudósok kongresszusát, amelyre Konstantinápolyból, Belgrádból, Rigából és Párisból eljöttek az orosz tanárok. A francia kormány 100 ezer frankos adománnyal tette lehetővé a Sorbonne orosz jogi fakultásának felállítását. Csehszlovákia is egymillió cseh koronával járul hozzá a prágai egyetem felállításához, hogy ezáltal 800–1000 orosz diák orosz nyelven tanulhasson a prágai egyetemen.

— A Magyar Hitelbank olasz kézbe kerül? Egy római pénzcsoport Rómában tárgyalásokat folytat a Magyar Általános Hitelbank részvénytöbbségének megszerzése ügyében. A Hitelbankot a római tárgyalásokon Klein Gyula igazgató képviseli. Az olasz pénzcsoport a Castiglioni-csoport budapesti üzleteinek ellenesúlyozására törekszik. Kívánja a Hitelbankkal az érdekközösséget létrehozni.

— Ismét egy cigánykaraván. A múlt napokban fogott el a Radnai-úton a rendőrség egy cigánykaravánt és ma ismét egy cigánykaravánt kísért be a rendőrség. A glogováci csendőrségnek adott át a pankotai csendőrség négy kocsiából és mintegy 35 főből álló cigánysereget. A cigányokat, akik a megyében számtalan lopást és csalást követtek el az aradi rendőrség őrzetbe vette.

LEGUJABB.

Kéri Pált kiadják.

BUDAPEST. A magyar kormány elhatározta, hogy a halálra ítélt Kéri Pál hírlapírót az első kommunista transzporttal utnak indítja Oroszországba.

Apponyi a királykérdésről.

BUDAPEST. Gróf Apponyi Albert a Budapesti Hirlapban vezércikket írt a királykérdésről. Apponyi cikkében a kisgazdákhöz fordul, hogy ne lépjenek lejtőre, amelyen ha az ország követné őket, végveszedelemben zuhanna. Megsebzése volna a királyság elvének az, ha királyt akarnak választani, azt meg is koronázni, a mikor Magyarországnak van koronás királya.

Rablógyilkosság a határon.

BUDAPEST. A biharkeresztes határban október 4-én ingrevetközött női holttestet találtak. A nyomozást a budapesti detektívek indították meg, akik megállapították, hogy a nőt megfojtották ruháját és holmiját két budapesti fiatalember elvitte, akiket Bihar keresztesen láttak. Kiderült, hogy nemrégiben Oradeamareről Budapestre jött Molnár Imre állás nélküli kereskedősegéd és Molnár Antal szabósegéd egy Seidler Józsefné nevű asszony utlevél nélkül Oradeamarera készült. Szeptember 29-én indult el velük Bihar keresztes irányába s azután elvált tőlük. Seidlernét azonban Oradeamarerben megtalálták, de a két fiatalembert mégis fogva tartották, mert a lakásukon tartott házkutatás alkalmával női ruhákat, női bőrveteket T. G. monogrammal. A bőrönd belsejében Tekecs Gizella név állott. A biharkeresztesen talált női holttest ingén szintén T. G. monogram volt. A fiatalemberek bevallották, hogy amikor Seidlernét átkísérték Oradeamarera, itt megismerkedtek egy Tekecs Gizella nevű volt clujji apólonóval, aki utlevél nélkül készült Magyarországra. Átérve a határon, a mezőn megfojtották, mert azt hitték, hogy 20 ezer lei van nála. Pénzt azonban nem találtak nála. A két fiatalember elfenn megindul az eljárás.

— Egy szovjet-utlevél 300.000 rubel. Helsingfors. A szovjet-kormány rendeletet adott ki, amely szerint a külföldre utazni szándékozók részére ismét megkezdik az utlevelek kiadását. Egy külföldi utazásra szóló utlevél Oroszországra láttaozásával 300.000 rubelbe kerül.

— Százezer dollár jutalom a rákszerűn feltalálójának. Washington. Egy magát megnevezni nem akaró ember 100 ezer dollár jutalmat tűzött ki annak jutalmazására, aki a rák gyógyszerét feltalálja.

A szerajevói merénylet
(Sulyos vád a volt közös külügyminisztérium ellen.)

BELGRÁD. A szerb kormány a neuilly-i és trianoni békeszerződések alapján kutatásokat rendezett a bécsi udvari és titkos levéltárban. A belgrádi tudományos akadémia előterjesztésére a kutatásokkal dr. Györgyevics Vladimir egyetemi tanárt bízták meg. Több hónapi munka után Györgyevics

Megkezdődött a velencei konferencia.

VELENCE. A magyar delegáció ma reggel 6 órakor megérkezett. A konferencia délután kezdődött. Della Toretta olasz külügyminiszter és kísérete délelőtt 10 órakor érkezett meg. A nagy olasz lapok tudósítokat küldtek Velencébe.

VELENCE. Schober osztrák kancellár és kísérete tegnap érkezett Velencébe. Az olasz határon az olasz kormány megbízásából üdvözölték a delegációt. A Velencébe való érkezéskor Della Toretta megbízásából a velencei prefektus fogadta az osztrákokat. A tanácskozások a Palazzo Canalen levő királyi prefekturán folynak, ahol az együttes ülések számára tanácskozó termet, az olasz, magyar és osztrák delegáció számára külön szalonokat rendeztek be. Az olasz kormány rendelkezésére Ferrario tábornok, aki a delegációból Velencébe érkezett, mint szakértő vesz részt a tanácskozásokon, amelyeken részt vesz Kritovszki római osztrák követ is.

Valótlanság Magyarországról.

PÁRIS. A Daily Telegraph megállapítja, hogy Budapest rossz irányban választotta meg magatartását. A magyar kormány Anglia figyelmeztetése ellenére mozgósítja az 1919. évi korosztályt. A lap arra céloz, hogy bizonyos kormányok a szövetségesek ellenében támogatják Magyarországot és nem akarják megengedni a kisantant közbelépését. A lap jelzi, hogy Szerbia mozgósít és ha a szövetségesek kudarcot valának, Szerbiának lesz a kötelessége, hogy Budapestet kellő erővel a békeszerződés betartására szorítsa.

BUDAPEST. A Magyar Távirati Iroda megjegyzi, hogy a Daily Telegraph valótlán híreket terjeszt Magyarországról. hogy a magyar kormányt kedvezően színen tüntesse fel a külföld előtt. A lap mozgósítási híre újabb bizonyítéka ennek a rosszindulatú sajtópropagandának.

visszatért Belgrádba, ahonnan nemsokára ismét Bécsbe utazik, hogy folytassa kutatásait. A professzor érdekes részleteket mondott el *Ferenc Ferdinánd meggyilkolásáról*.

Véleménye szerint a volt közös külügyminisztérium részint a napi jelentésekből, részint magánosok bizalmas közléseiből tudomással bírt a tervezett merényletről. Azt is elmondta a szerb egyetemi tanár, hogy a volt monarchia külügyminisztériuma tisztában volt azzal, hogy Szerbiának semmi része sem volt a szerajevói eseményekben. A casus belli-t tehát, mondja Györgyevics, diplomáciai hazugságra építették. Minden historikus, aki a világháború előzményeivel foglalkozik, hiábavaló munkát végez, ha nem ismeri a bécsi titkos levéltár adatait.

Közigazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak: Dollár 113-114, márka 0.95—0.96, francia frank 8.20, dinár 1.80, sokol 1.30, magyar korona 0.22, osztrák korona 0.07, budapesti kifizetés 5.50, bécsi kifizetés 25.50.

Zürichi nyitás: Berlin 452, Newyork 549, Milano 2220, Prága 600, Budapest 82, Zágráb 220, Bucuresti 475, Varsó 10, Bécs 27, lebegyezett osztrák korona 20.

Budapesti nyitás: Napoleon d'Or 2225, dollár 636, francia frank 4860, márka 535, lira 2600, osztrák korona 22, rubel 29 és fél, leu 548, sokol 715, dinár 990. *Kifizetések:* Bucuresti 540, Prága 717 és fél, Páris 4825, Milano 2600.

A bécsi tőzsde ma zárva volt.

Zürichi zárlat: Berlin 452, Newyork 544, Milano 2105, Páris 4010, London 2200, Prága 600, Budapest 82, Zágráb 215, Bucuresti 460, Varsó 10, Bécs 26, Osztrák lebegyezett 20.

Budapesti zárlat: Napoleon d'Or 2000, lira 2500, dollár 628, francia frank 4800, márka 535, rubel 2620, osztrák korona 22.5, lengyel márka 29, leu 552, sokol 713, dinár 988. *Kifizetések:* Bucuresti 557, Berlin 537, Zágráb 26125, Páris 4825, Bécs 22, Newyork 635, Varsó 13.5.

— **Budapesti értékpapírok.** Budapest. Az értéktőzsdén tegnap a legfontosabb papírok kurzusa a következő volt: Angol-Magyar Bank 745, Földhitelintézet 2806, Magyar Hitel 1775, Leszámitoló Bank 730, Osztrák Hitel 680, Kereskedelmi Bank 6900, Concordia malom 8050, Gizella malom 2178, Beocini 6275, Általános Köszén 8750, Salgótarjáni 5850, Urikányi 5950, Ganz-Danubius 29900, Ganz-Villamossági 5000, Rimamurányi 2540, Schlick-Nicolson 1100, Baróti 1240, Egyesült Izzó 4500, Magyar Cukor 13600, Egyesült Fa 625, Általános Fa —, Nasici 15200, Neuschloss 1065, Országos Fabank 1370, Rézbányai 2950, Viktoria 830, Zabolai 2800, Adria 7700, Közúti Vasut 1070, Déli Vasut 1880, Államvasut 3125.

Budapest. Értékpapírok ma: Angol-Magyar 726, Földhitel 2600, Magyar Hitel 1800, Leszámitoló 735, Kereskedelmi Bank 6925, Concordia 3160, Gizella 2100, Beocini 6175, Általános Köszén 8300, Salgó 5675, Urikányi 5700, Ganz Danubius 20.500, Ganz villamossági 5000, Rima 2500, Schlick 1070, Baróti 1230, Magyar cukor 13800, Brassói 3825, Egyesült fa 595, Nasici 14600, Neuschloss 930, Országos fa 1310, Rézbányai 2750, Viktoria 735, Zabolai 2750, Adria 7200, Közúti 1085, Déli vasut 1300, Államvasut 3025.

BUCARESTBE utazom ma este, utleveleket köz- KELET hirlapiroda.

Vörös uralom Pétervárott.

(Nyomor és fényűzés. — Sok a tolvaj.)

HELSINGFORS: Pétervári menekültek akiknek a számuk itt napról-napra nő, beszélnek hogy a város már félig kihalt és a Nevski Prospekt kivételével alig van utcám forgalom. Mindenféle kiéhezett rémült arcok. A járó-kelők gyorsan suhannak végig az utcákon, mintha üldöznék őket valaki vagy kámadástól félnének. Az egész lakosság, beleértve a kormány tisztviselőit is a Czecha-központi bizottság terrorja alatt áll, amely főhadiszállását a Gorokhovajautcán lévő régi rendőrségi laklanyában tartja és szuronyaival ur az egész város felett. A Czecha híres arról, hogy áldozataival a lehető legrövidebb időn belül végez. Ha az általa kiszemelt polgárt sikerül elfognia az emberei behurcolják egy közeli kapu alá és ott agyonlövik. A Czecha környékére is menni veszedelmes és a külügyi biztos óva int az idegeneket, nehogy közelébe menjenek.

Csupán néhány egyszerű életem van nyitva. Itt csempészett német kolbász, rosszminőségű kenyér és még rosszabb kávé szerepel óriási áron. A színházi és cirkuszi előadások azonban elsősorban a Hermitage fényűzése a béke-időkre emlékeztet. Itt megmaradt a régi személyzet. A fával fűtött közuti vasutak egyedüli forgalmi eszközként tulszólva közlekednek az utcákon. A téli palota mellett mindennapos katonai parádé, amely a lerongyolódott katonáival komikus látványt nyújt. A tarka egyenruhák még bizarrabbá teszik a látványt. A megtöltött fegyver az, ami egyformánáluk. A pétervári kikötő hatalmas hajóforgalma napról-napra növekszik. Angol skandináv és német hajósok beszélnek, hogy a pétervári kikötőbe már bármely nemzet hajója nyugodtan befuthat. A hajórakományokat minden incidens nélkül gyorsan szállítják a partra. Munkás van bőven főleg kínaiak és nők. Csupán tolvajoktól kell félni, akik nagyon elszaporodtak az utóbbi időben. A kikötőhatóságok legnagyobb részét igen udvariasság és szívélyesség és a zavaros viszonyok ellenére gyors és megbízható munkát végeznek. A révkalauzok általában fehérek és ezért mindegyikét vörös ellenőrző biztos kísér. A pétervári kikötőből rendszerint üresen távoznak a hajók és csupán Finnországban rakódnak meg újból, ahol a vörös Oroszországból érkezett hajókat szigorú vizsgálják és alapos kutatásnak vetik alá

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

A szerkesztésért

KAROLY JÓZSEF

felel.

oo

A legszebb és legolcsóbb

nyomtatványokat

AZ

ARADI KÖZLÖNY

könyvnyomdája készíti.

Mégis csak a CSOKOLÁDÉ KIRÁLY str. Metianu (Forray-u) 2. szám. :- Cukorka és csokoládé különlegességei a legjobbak!

Apró hirdetések.

Füdnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítottuk.

Minden szó hirdetési ára 75 bani. Vastagabb betűvel 1 lei 50 bani.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesszük fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A legkisebb hirdetés ára 10 szőlő 7 lei 50 bani.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelzés.

„FLAVIA” jellegre levél van Wallinger hirdetőjében. 4014

Alkalmazás.

BÖRKERESKEDŐ segéd jó fizetéssel kerestek ki egy a helybeli mint a vidéki viszonyokkal ismerős. Cim a kiadóban. 3993

EGY kettős könyvtelben jártas könyvelő azonnali belépésre felvétetik. Cim a kiadóban. 4013

PERFECT gyors és géprő egész napi vagy fél napi munkára kerestek. Ajánlatok a kiadóba. 4009

MUNKÁSNÖK cukorkagyár részére felvétetnek. Barthmes, Str. Alexandri (Salacz-utca) 3. 4010

KIFUTÓFIUT felveszek. Barthmes, Str. Alexandri (Salacz-utca) 3. 4011

BEJÁRÓNÓ délutáni munkára felvétetik Cim Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 9. sz. II. em. 7. 400

HÁZVEZETŐNÖNEK ajánlkozok 40 éves magányos nőiasszony. Cime özv. Szombathy Kálmáné, Piski. 4016

Lakás.

URILEÁNY magányos nőnél különjárható belvárosi butorozott szobát keres teljes ellátással. Fürdőszoba használat előnyben. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11148

Vétel és eladás.

MOTORFÜRÉSST megvételre keresek. Cim: Kovács Victorai filmkölcsonzó. Arad. 4012

EGY 8 méteres gumislág bőrfűtés és egy salon csillár eladó. Bármikor megtekinthető Str. Virginia Holoran (Erzsébet-utca) 7b) helyben. 4015

DIVÁNY, szövét ágy és asztalterítők olcsón eladók Bul. Regina Maria (Andrássy-tér) 17. II. emelet. 11094

VEHET, eladhat, cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket, szobrokat, szőnyegeket, porcellánokat antik butorokat a Szépművészeti Szalonban Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Orttay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

ELADÓ butor mahagoni keresztúros zongorával Strada Cosbuc (Wesselényi-utca) 15. I. em. 3984

MOKET uriszoba garnitúra eladás miatt megtekinthető félegyőlő félháromig Piata Mihai Viteazul (Ferenc-tér) 6. 3966

NYERSBORKÖVET veszek minden menyénységben Irom Arnold Arad, Str. Grigorie Alexandrescu (Bercsényi-utca) 39. sz. 10655

HASZNALT ÓLOM megvételre kerestek. Bővebbet a kiadóban.

Ingtalan.

ELADÓ ház korcsma és fűszerüzlettel. Cim Ungur Flore Apáti. 2992

KERESÜNK MEGVÉTELRE Str. Vasile Strolescu, Str. Ioan Rusu Sirianu, vagy Str. Ioan Calvin (Teleky- Aulich- vagy Kálvín János-utcában) modernbb iókarban levő két két szobás magánházt, lehetőleg tüdőszobával, mielőbbi átvételre. Ajánlatokat szívességből átvessz Kneffel Károly és Fia szénüzlete Bulev. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 2. 3991

Ellátás.

URILEÁNY teljes ellátást nyerhet magányos nőnél. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11148

Különféle.

VIZUMOZAST 40 leiert szerda estig vállalkozó szívességből Brunner Béla. Piata Iancu Avram (Szabadság-tér.) 4018

APRÓHIRDETÉSEKET az Aradi Közlöny részére felvesz Wallinger István hirdetésfelvételi irodája Str. S. Brancovici (Lázár Vilmos-utca), „Kelet” hirlap-elárultó és hirdetés felvevő iroda Str. Alexandri (Salacz-u.) 1. Háasz ügynökké Str. Eminescu (Deák F-utca) 2. és Mandl, Bulevardul Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papírüzlet. Szírmal adásvételi irodája, Strada Tribunal Axente. (Damjanich-utca.) 14.

Matteine vállalat egyedüli árusítója!

Ajánlja Matteine-féle patkány- és egérirtó szereit. Kis adag 20, nagy adag 30 Lei Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) I. 8940

UTLEVELEK

GYORS ES CSINOS
BEKOTÉSET
VALLALJA

AZ

ARADI KÖZLÖNY
KÖNYVKÖTÉSZE.

Női divat kalap-salonomat,

mely 18 éve fennáll, visszavonulás folytán eladni kívánom, melyet hajlandó vagyok teljes egészében lakással, szalonberendezéssel, dolgozó szobával, nyers árú- és zöldséggel és feldolgozott kész kalapokkal együtt eladni. Esetleg a berendezés és az áruaktár külön-külön is

Grünblatt Antonia,
Piata Avram Iancu II. 4000

No. 173—1921.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE

Subsemnatul executorul judecătoresc prin aceasta publica ca in urma decisiunei judecătoreti de ocol Radna cu No. G. 1732—1921, favoarea lui Ispas Pribac repr. prin avocatul dr. Valeriu Suciu pentru suma de 11900 Lei capital si succes in contra lui urmaritului mobilete urmatoare si anume: juncii plug, car, etc. pretuite in 2960 Lei in 26. octombrie 1921. la 4 oare pm, in comunei Sambateni la casa de sub No. 186. sa vor viedem licitatie publica. 4019

Radna, la 2. octombrie 1921.

Árpád Tichy
executor judecătoresc.

MEGJELENT

az Erzsébet Könyvnyomda Rt. kiadásában. Diocesanmartin-Dicsőszentmártonban Erdély, egyedüli

III oszt. Olvasókönyve

a Felekezeti Tanács megbízásából szerkesztették Péter Károly, Tóth Irma és Dr. Mezey Mihály. Magában foglalja a beszéd és értelemgyakorlatot, a nyelvtan teljes anyagát és földrajz ismereteket. — Ara: 12. — Lei. 3748

Aradváros I. ker. előjárás. No. 20843—1921.

HIRDETMÉNY.

A. medic veterinar de stat jelentése szerint Bugar Ioan Str. Campului 13. sz. alatti lakos kutyáján a veszettség megállapított, melytől is a folyó évi június hó 23-án 12597—1921. számú határozattal elrendelt eljárástól folyó évi október hó 1-étől számított 90 napra megfosztottam.

Miről értesitem a közönséget azon felhívással hogy a kutyákat megkötve tartásuk vagy porázó vezetve szűkösárral legyenek ellátva, ellenesében a kutyák ki esznek irtva és a tulajdonos pénzbürséggel sújtva.

Arad, 1921. október hó 8.

Pociolanu, a. t.
I. kerületi előjáró.

Aradváros I. ker. előjárás. No. 20632, 20816 21360 21535—1921.

HIRDETMÉNY

A város területén gazdátlanul találtott szeptember 13-án 7 darab ruc, szeptember 17-én 1 borjú, szeptember 21-én 4 darab fehér liba, szeptember 27-én 1 darab malac.

Felhivatnak az esetleges tulajdonosok hogy jelenkezzenek, amennyiben ilyenek nem jelentkeznek, úgy az általi október hó 15-én szombaton délelőtti 9 órakor elárvereztetnek a fúzó laklanyában.

Arad, 1921. október hó 6-án.

Poclean,
előjáró.